prepp
Your Personal Exams Guide

MH SET 2013 SANSKRIT PAPER 3 FEBRUARY 17, 2013 QUESTION PAPER

FEB – 04313/III

Sanskrit
Paper III
संस्कृतम्
तृतीयं प्रश्नपत्रम्

समय: : 2½ **घंटे**] [**पूर्णाङ्काः** : 150

सूचना : (*i*) अस्मिन् पत्रे 75 बहुविकल्पा: प्रश्ना: सन्ति ।

(*ii*) प्रतिप्रश्नं **द्वौ** अङ्कौ स्त: ।

(*iii*) **सर्वे** प्रश्ना: समाधेया: ।

1. अधस्तनयो: युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	सर्पविषनाशनसूक्तम्	(*p*)	यजुर्वेद:
(*b*)	64 अध्याया:	(*q*)	ऋग्वेद:
(*c*)	राणायणीयशाखा	(*r*)	सामवेद:
(*d*)	काण्वसंहिता	(*s*)	अथर्ववेद:

(A) *as br cp dq*

(B) *aq bs cp dr*

(C) *as bq cr dp*

(D) *ar bp cs dq*

2. 'कनिक्रदत् वृषभो जीरदानू रेतो दधात्योषधीषु गर्भम्' इति कस्या: देवताया: वर्णनम् ?

(A) पर्जन्यस्य

(B) इन्द्रस्य

(C) अग्ने:

(D) उषाया:

3. अधस्तनेषु विरूपं विचिनुत –

(A) अष्टौ व्यख्यत्

(B) पूर्व्यासोऽरेणव:

(C) पथिभि:

(D) वीर्याणि

4. अधस्तनवर्गयो: युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	मिनीमसि	(*p*)	उत्तमपुरुष-बहुवचनम्
(*b*)	हत्नवे	(*q*)	अव्ययम्
(*c*)	अद्भुता	(*r*)	द्वितीयाबहुवचनम्
(*d*)	अश्वावती:	(*s*)	प्रथमाबहुवचनम्

(A) *ap bs cq dr*

(B) *ap bq cr ds*

(C) *as bp cr dq*

(D) *aq br cp ds*

www.prepp.in
Prepp Your Personal Exams Guide

5. शुनःशेपकथा कस्मिन् ब्राह्मणे वर्तते ?
   (A) तैत्तिरीयब्राह्मणे
   (B) जैमिनीयब्राह्मणे
   (C) ऐतरेयब्राह्मणे
   (D) गोपथब्राह्मणे

6. अधस्तनवर्गयोः युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	पुरोहितः	(*p*)	पुरुषः
(*b*)	सहस्राक्षः	(*q*)	इन्द्रः
(*c*)	पवमानः	(*r*)	सोमः
(*d*)	अच्युतच्युत्	(*s*)	अग्निः

   (A) *aq* *br* *cp* *ds*
   (B) *as* *bp* *cr* *dq*
   (C) *ap* *bq* *cs* *dr*
   (D) *ar* *bs* *cq* *dp*

7. अधस्तनेषु विरूपं विचिनुत –
   (A) प्र
   (B) परा
   (C) उप
   (D) शिक्ष्

8. 'नाहं वेद भ्रातृत्वं नो स्वसृत्वम्' इति कस्याः वाक्यमिदम् ?
   (A) नद्याः
   (B) उर्वश्याः
   (C) सरमायाः
   (D) यम्याः

9. समानाक्षरं विचिनुत –
   (A) क्ष
   (B) ऐ
   (C) औ
   (D) आ

10. अधस्तनेषु अप्रगृह्यं विचिनुत –
   (A) अग्ने
   (B) आशाते
   (C) उ
   (D) रोदसी

11. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	परोक्षकृताः	(*p*)	मध्यमपुरुषयोगाः
(*b*)	प्रत्यक्षकृताः	(*q*)	यद्देवतः स यज्ञः वा यज्ञाङ्गं वा तद्देवताः
(*c*)	आध्यात्मिक्यः	(*r*)	सर्वाभिर्नाम विभक्तिभिर्युज्यन्ते, प्रथमपुरुषैश्चाख्यातस्य
(*d*)	अनादिष्टदेवताः	(*s*)	उत्तमपुरुषयोगाः

   (A) *ar* *bp* *cs* *dq*
   (B) *ap* *bq* *cs* *dr*
   (C) *as* *br* *cq* *dp*
   (D) *aq* *bs* *cp* *dr*

www.prepp.in

prepp
Your Personal Exams Guide

12. अधस्तनेषु सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) उद्गाता ऋग्वेदसम्बन्धी ऋत्विक् ।

(*b*) चातुर्मास्यः पाकयज्ञेऽन्तर्भवति ।

(*c*) निरूढपशुबन्धः सोमसंस्थायामन्तर्भवति ।

(*d*) गार्हपत्यः नाम वैवाहिकाग्निः ।

(A) असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

(B) सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्

(C) असत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, असत्यम्

(D) सत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, सत्यम्

13. अधस्तनेषु विरूपं विचिनुत –

(A) मण्डूकसूक्तम्

(B) पुरुषसूक्तम्

(C) अक्षसूक्तम्

(D) पृथिवीसूक्तम्

14. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	शाङ्खायनगृह्यसूत्रम्	(*p*)	तैत्तिरीयशाखा
(*b*)	वैतानश्रौतसूत्रम्	(*q*)	मैत्रायणीशाखा
(*c*)	बौधायनधर्मसूत्रम्	(*r*)	ऋग्वेदः
(*d*)	मानवगृह्यसूत्रम्	(*s*)	अथर्ववेदः

(A) *as* *br* *cp* *dq*

(B) *ar* *bs* *cp* *dq*

(C) *ap* *bq* *cr* *ds*

(D) *aq* *bp* *cr* *ds*

15. दीक्षणीयेष्टिः कस्य अङ्गम् ?

(A) दर्शेष्टेः

(B) अग्निहोत्रस्य

(C) अग्निष्टोमस्य

(D) पिण्डपितृयज्ञस्य

16. अधस्तनवर्गयोः युग्मपर्यायेषु समीचीनं पर्यायं विचिनुत –

(*a*)	अर्धपिप्पली	(*p*)	जातिरप्राणिनाम्
(*b*)	कुपुरुषः	(*q*)	पिता माता
(*c*)	पितरौ	(*r*)	अर्धं नपुंसकम्
(*d*)	धानाशष्कुलि	(*s*)	कुगतिप्रादयः

(A) *as* *br* *cp* *dq*

(B) *aq* *bp* *cs* *dr*

(C) *ap* *bq* *cr* *ds*

(D) *ar* *bs* *cq* *dp*

17. परस्मैपदसंज्ञायाः सूत्रं किम् ?

(A) शेषात्कर्तरि परस्मैपदम्

(B) लः परस्मैपदम्

(C) परस्मैपदानां णलतुसुस्थलथुसणल्वमाः

(D) गातिस्थाघुपाभूभ्यः सिचः परस्मैपदेषु

18. 'अक्रमः क्रमरूपेण भेदवानिव जायते ।' कः ?

(A) शब्दः

(B) ध्वनिः

(C) स्फोटः

(D) पदार्थः

www.prepp.in
Prepp Your Personal Exams Guide

19. 'आम्राश्च सिक्ताः पितरश्च प्रीणिताः' इतीयं पङ्क्तिः कस्मिन् ग्रन्थे वर्तते ?

(A) पाणिनीयशिक्षायाम्

(B) व्याकरणमहाभाष्ये

(C) वाक्यपदीये

(D) सिद्धान्तकौमुद्याम्

20. अधस्तनवर्गयोः युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) स्फोटनादयोः योग्यता सिद्धा — (*p*) पृथक् स्थितिपरिग्रहाः

(*b*) शिष्टेभ्यः आगमात् सिद्धाः साधवः — (*q*) व्यङ्ग्यव्यञ्जकभावेन

(*c*) त्रितयमेवं — (*r*) धर्मसाधनम्

(*d*) उच्चावचा वर्णाः — (*s*) शब्देऽपि दृश्यते

(A) *ap* *br* *cq* *ds*

(B) *ar* *cp* *bq* *ds*

(C) *aq* *br* *cs* *dp*

(D) *as* *bq* *cp* *dr*

21. अधस्तनेषु विरूपं विचिनुत –

(A) टच्

(B) अप्

(C) क

(D) शप्

22. अधस्तनवर्गयोः युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) अनेकव्यक्त्यभिव्यङ्ग्या जातिः — (*p*) स्वरूपमवधार्यते

(*b*) विषयस्य तु सम्बन्धः — (*q*) शब्दा एव निबन्धनम्

(*c*) ध्वनिप्रकाशिते शब्दे — (*r*) तद्गन्धप्रतिपत्तये

(*d*) अर्थप्रवृत्तितत्त्वानाम् — (*s*) स्फोटः

(A) *ap* *bs* *cq* *dr*

(B) *aq* *bp* *cr* *ds*

(C) *ar* *bq* *cs* *dp*

(D) *as* *br* *cp* *dq*

23. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) गवर्णः — (*p*) विवृतः

(*b*) आवर्णः — (*q*) अन्तस्थः

(*c*) रवर्णः — (*r*) ऊष्मवर्णः

(*d*) शवर्णः — (*s*) कण्ठबिलसङ्कोचः

(A) *ap* *br* *cs* *dq*

(B) *as* *bp* *cq* *dr*

(C) *ar* *bq* *cp* *ds*

(D) *aq* *bs* *cr* *dp*

24. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) खवर्णः — (*p*) दन्तोष्ठ्यः

(*b*) उपध्मानीयः — (*q*) कण्ठ्यः

(*c*) वकारः — (*r*) मूर्धन्यः

(*d*) ऋकारः — (*s*) ओष्ठ्यः

(A) *aq* *bs* *cp* *dr*

(B) *ap* *bs* *cq* *dr*

(C) *ar* *bq* *cs* *dp*

(D) *aq* *br* *cp* *ds*

www.prepp.in
prepp Your Personal Exams Guide

25. 'अब्राह्मण:' इत्ययं समास: केन सूत्रेण भवति ?
(A) 'नलोपो नञ:' इत्यनेन सूत्रेण ।
(B) 'नञ्' इति सूत्रेण ।
(C) 'सह सुपा' इति सूत्रेण ।
(D) 'तस्मान्नुडचि' इति सूत्रेण ।

26. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –
(a) जायमानस्य हेतुरपादानं स्यात् ।
(b) रुच्यर्थानां धातूनां प्रयोगे प्रीयमाणोऽर्थ: कर्म स्यात् ।
(c) अतिक्रमणे पूजायां चाति: कर्मप्रवचनीयसंज्ञ: स्यात् ।
(d) सहार्थेन युक्ते प्रधाने तृतीया स्यात् ।
(A) सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्
(B) असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्
(C) सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्
(D) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

27. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –
(a) 'व्याङ्परिभ्यो रम: ।' इतीदं सूत्रं परस्मैपदं विदधाति ।
(b) क्रियाविनिमये द्योत्ये कर्तरि आत्मनेपदं स्यात् ।
(c) उपात्तिष्ठतेरकर्मकात्परस्मैपदं स्यात् ।
(d) ण्यन्तादात्मनेपदं स्यादणौ या क्रिया सैव चेत् ण्यन्तेनोच्येत ।
(A) असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्
(B) सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्
(C) सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्
(D) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

28. अधस्तनेषु विरूपं विचिनुत –
(A) यदधीतम्
(B) विभक्तिं कुर्वन्ति
(C) दशम्यां पुत्रस्य
(D) ऊह:

29. अधस्तनवर्गयो: युग्मपर्यायेषु समीचीनं पर्यायं विचिनुत –

(*a*)	शब्दे	(*p*)	तेषामादिर्न विद्यते
(*b*)	अतीतानागतज्ञानम्	(*q*)	पृथक्स्थितिपरिग्रहा:
(*c*)	उच्चावचा वर्णा:	(*r*)	अर्थरूपं तथा च स्वरूपं प्रकाशते
(*d*)	नित्यत्वे कृतकत्वे वा	(*s*)	प्रत्यक्षान्न विशिष्यते

(A) *ap* *br* *cs* *dq*
(B) *ar* *bs* *cq* *dp*
(C) *aq* *bp* *cr* *ds*
(D) *as* *bq* *cp* *dr*

30. अधस्तनेषु सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –
(a) 'कम्म' इति सदृशीकरणस्य (assimilation) उदाहरणम् ।
(b) 'अस्म्' इति शब्दात् 'अलम्' इति शब्द: विसदृशीकरणेन (dissimilation) प्राप्यते ।
(c) 'कृष्ण' इति शब्दात् 'कण्ह' इति शब्द: सादृश्येन (analogy) उपलभ्यते ।
(d) 'स्त्री' इति शब्दात् 'इस्त्री' इति परिवर्तनं स्वरभक्ते: उदाहरणम् ।
(A) असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्
(B) सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्
(C) सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्
(D) असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

www.prepp.in

Prepp Your Personal Exams Guide

31. अधस्तनेषु पर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

चतुर्णां बौद्धानामेषा मुक्तिः प्रकीर्तिता –

(A) दुःखोच्छेदसम्भवा

(B) रागादिज्ञानसन्तानवासनोच्छेदसम्भवा

(C) कर्मबन्धनाशरूपा

(D) अज्ञानोच्छेदसम्भवा

32. अधस्तनेषु विरूपं विचिनुत –

(A) रत्नत्रयम्

(B) स्याद्वादः

(C) चेतनालक्षणो जीवः

(D) भावनाचतुष्टयम्

33. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	चित्तविक्षेपाः	(*p*)	पञ्च
(*b*)	योगाङ्गानि	(*q*)	नव
(*c*)	योगमताभिमतप्रमाणानि	(*r*)	अष्ट
(*d*)	योगान्तरायाः	(*s*)	त्रीणि

(A) *ap bq cr ds*

(B) *aq br cs dp*

(C) *as bp cq dr*

(D) *ar bs cp dq*

34. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	उभयात्मकम्	(*p*)	अव्यक्तम्
(*b*)	प्रकृतिः	(*q*)	मनः
(*c*)	तुष्टयः	(*r*)	नानाश्रया
(*d*)	पुरुषस्य मोक्षार्थं प्रवर्तते	(*s*)	नव

(A) *aq br cs dp*

(B) *ap bq cr ds*

(C) *as bp cq dr*

(D) *ar bs cp dq*

35. अधस्तनेषु पर्यायेषु समीचीनं विचिनुत – 'अथातो ब्रह्मजिज्ञासा' इति सूत्रं कस्य प्रहाणाय निर्मितमिति शङ्कराचार्यमतम् –

(A) अविद्याहेतोः

(B) मायाहेतोः

(C) अनर्थहेतोः

(D) जगद्धेतोः

36. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) 'भूतले घटाभाव' इति अत्यन्ताभावः ।

(*b*) 'घटः पटः न' इति अन्योन्याभावः ।

(*c*) 'उत्पत्तेः प्राग् घटः अस्ति' इति प्रध्वंसाभावः ।

(*d*) 'उत्पत्त्यनन्तरं घटः भिन्नः' इति प्रागभावः ।

(A) असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

(B) सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्

(C) सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्

(D) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

37. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) वेदान्तसारे 'अहं ब्रह्मास्मि' इति अनुभववाक्यार्थो वर्तते ।

(*b*) वेदान्तसारे 'तत्त्वमसि' इत्यखण्डार्थबोधकं वाक्यं विद्यते ।

(*c*) वेदान्तसारे त्रिवृत्करणं विद्यते ।

(*d*) वेदान्तसारे ईश्वरवर्णनम् अस्ति ।

(A) सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्

(B) सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

(C) असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्

(D) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्

38. साध्याभावव्याप्यवान् कः ?

(A) सत्प्रतिपक्षः

(B) विरोधः

(C) असाधारणः

(D) आश्रयासिद्धः

39. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	उष्णस्पर्शवत्	(*p*)	वायुः
(*b*)	गुणाः	(*q*)	आपः
(*c*)	शीतस्पर्शवत्यः	(*r*)	चतुर्विंशतिः
(*d*)	रूपरहितस्पर्शवान्	(*s*)	तेजः

(A) *as* *br* *cq* *dp*

(B) *ap* *bq* *cr* *ds*

(C) *ar* *bs* *cp* *dq*

(D) *aq* *bp* *cs* *dr*

40. अधस्तनेषु पर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

जैनमतेन अर्हत्स्वरूपं किम् ?

(A) सर्वज्ञो जितरागादिदोषः त्रैलोक्यपूजितः ।

(B) भुवनानामुपादानं कर्ता जीवनियामकः ।

(C) स्वतन्त्रो भगवान् निर्दोषोऽशेषसद्गुणः ।

(D) सर्वज्ञः सर्वकर्तृत्वात् साधनाङ्गफलैः सह यो यज्जानाति कुरुते सः ।

41. अधस्तनेषु पर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

योगमतेन प्रत्यक्षप्रमाणलक्षणं किम् ?

(A) इन्द्रियप्रणालिकया चित्तस्य बाह्यवस्तूपरागात् तद्विषया सामान्यविशेषात्मनोऽर्थस्य विशेषावधारणप्रधाना वृत्तिः ।

(B) इन्द्रियार्थसन्निकर्षजन्यं ज्ञानम् ।

(C) यथावस्थितज्ञेयविषयीकारित्वम् ।

(D) सत्सम्प्रयोगे पुरुषस्येन्द्रियाणां बुद्धिजन्म तत् ।

42. अधस्तनवर्गयोः युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	'स वा एष पुरुषोऽन्न-रसमयः'	(*p*)	अपरचार्वाकः
(*b*)	'आत्मा वै जायते पुत्रः'	(*q*)	अतिप्राकृतः
(*c*)	'अन्योऽन्तर आत्म मनोमयः'	(*r*)	चार्वाकः
(*d*)	'ते ह प्राणाः प्रजापतिं पितरमेत्य ब्रूयुः'	(*s*)	अन्यचार्वाकः

(A) *aq* *br* *cp* *ds*

(B) *ap* *bs* *cr* *dq*

(C) *ar* *bq* *cs* *dp*

(D) *as* *bp* *cq* *dr*

www.prepp.in
Prepp
Your Personal Exams Guide

43. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) शङ्कराचार्यैः अथशब्दः मङ्गलार्थः प्रतिपादितः ।

(*b*) शङ्कराचार्यैः अथशब्दः अधिकारार्थः स्वीकृतः ।

(*c*) शङ्कराचार्यैः अथशब्दः आनन्तर्यार्थः दत्तः ।

(*d*) शङ्कराचार्यैः अथशब्दः प्रश्नार्थः अङ्गीकृतः ।

(A) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

(B) सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्

(C) सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

(D) असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्

44. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*) भोजनादावतिव्याप्तिवारणाय अर्थ इति पदम् ।

(*b*) निरपेक्षो रवः वेदः ।

(*c*) मुख्यभावनासम्बन्धिप्रकरणं महाप्रकरणम् ।

(*d*) अग्निर्हिमस्य भेषजमिति गुणवादः ।

(A) सत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

(B) असत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्

(C) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

(D) सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

45. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	भोगायतनम्	(*p*)	आकाशम्
(*b*)	शब्दगुणम्	(*q*)	निगमनम्
(*c*)	शब्दोऽनित्यः उत नित्यः	(*r*)	संशयः
(*d*)	पक्षे साध्योपसंहारः	(*s*)	शरीरम्

(A) *aq* *bp* *cs* *dr*

(B) *ap* *bq* *cr* *ds*

(C) *as* *bp* *cr* *dq*

(D) *ar* *bs* *cq* *dp*

46. अधस्तनेषु विरूपं विचिनुत –

(A) रघुवंशम्

(B) जानकीहरणम्

(C) प्रतिमा

(D) सेतुबन्धः

47. महाभारतकथा केन कथिता ?

(A) वाल्मीकिना

(B) शुकेन

(C) सौतिना

(D) शौनकेन

www.prepp.in

prepp Your Personal Exams Guide

48. वकारादिपुराणानि कति ?
   (A) त्रीणि
   (B) चत्वारि
   (C) पञ्च
   (D) द्वे

49. 'ब्राह्मस्य जन्मनः कर्ता स्वधर्मस्य च शासिता' कः भवति ?
   (A) भ्राता
   (B) गुरुः
   (C) पिता
   (D) सुहृत्

50. 'अगृहीते समं दाप्यो भृत्यै रक्ष्य उपस्करः ।' याज्ञवल्क्यस्मृतौ कस्मिन् प्रकरणे इदं वाक्यं दृश्यते ?
   (A) दायविभागप्रकरणे
   (B) क्रीतानुशयप्रकरणे
   (C) वेतनादानप्रकरणे
   (D) द्यूतसमाह्वयप्रकरणे

51. 'एको न द्वावितिव्यवहारस्येव श्लोकवाक्यं न काव्यम् । इति व्यवहारस्यापत्तेः' – कस्य मतस्य खण्डनावसरे वाक्यमिदं रसगङ्गाधरे वर्तते ।
   (A) विश्वनाथस्य
   (B) मम्मटभट्टस्य
   (C) अप्पय्यदीक्षितस्य
   (D) आनन्दवर्धनस्य

52. प्रतीयमानवस्तु कथम् इव विभाति ?
   (A) लावण्यम्
   (B) सौंदर्यम्
   (C) सादृश्यम्
   (D) सामीप्यम्

53. वक्रोक्तिजीविते वर्णितः प्रथमः गुणः कः ?
   (A) माधुर्यम्
   (B) ओजः
   (C) प्रसादः
   (D) समाधिः

54. कस्याः वृत्त्याः व्यापारार्थम् अप्सरसां सृष्टिः अभवत् ?
   (A) भारतीवृत्त्याः
   (B) सात्त्वतीवृत्त्याः
   (C) आरभटीवृत्त्याः
   (D) कैशिकीवृत्त्याः

55. दशरूपकवचनानुसारं मुखसन्धेः कति अङ्गानि सन्ति ?
   (A) पञ्च
   (B) दश
   (C) द्वादश
   (D) त्रयोदश

www.prepp.in

Prepp Your Personal Exams Guide

56. 'वाच्य एव वाक्यार्थः' इति के वदन्ति ?

(A) अन्विताभिधानवादिनः

(B) अभिहितान्वयवादिनः

(C) लक्षणावादिनः

(D) नैयायिकाः

57. प्रचण्डवर्माणं कः हतवान् –

(A) सुश्रुतः

(B) विश्रुतः

(C) अपहारवर्मा

(D) उपहारवर्मा

58. 'सदाभिमानैकधना हि मानिनः ।' अयं श्लोकार्धः कस्मिन् काव्ये वर्तते ?

(A) रघुवंशे

(B) किरातार्जुनीये

(C) शिशुपालवधे

(D) नैषधीयचरिते

59. मुद्राराक्षसे नान्दीश्लोके कस्य स्तुतिः विद्यते ?

(A) विष्णोः

(B) शिवस्य

(C) ब्रह्मदेवस्य

(D) लक्ष्म्याः

60. 'बौद्धबुद्धिमिव निरालम्बनां वैदेहीमिव प्राप्तज्योतिः ।' कस्याः इदं वर्णनम् ?

(A) कादम्बर्याः

(B) महाश्वेतायाः

(C) शकुन्तलायाः

(D) सीतायाः

61. अधस्तनवर्गयोः युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	कर्णभारम्	(*p*)	कालिदासः
(*b*)	मृच्छकटिकम्	(*q*)	भवभूतिः
(*c*)	मालतीमाधवम्	(*r*)	शूद्रकः
(*d*)	शाकुन्तलम्	(*s*)	भासः

(A) *as br cq dp*

(B) *ap bq cr ds*

(C) *aq br cs dp*

(D) *ar bs cp dq*

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

62. अधस्तनेषु विरूपं विचिनुत –

(A) कर्णः

(B) माढव्यः

(C) रामः

(D) राक्षसः

63. "यस्य न सविधे दयिता

दवदहनस्तुहिनदीधितिस्तस्य ।

यस्य च सविधे दयिता

दवदहनस्तुहिनदीधितिस्तस्य ॥"

अस्मिन् श्लोके कः अलङ्कारः ?

(A) छेकानुप्रासः

(B) वृत्त्यनुप्रासः

(C) शब्दानुप्रासः

(D) यमकम्

64. श्रीहर्षस्य भ्राता कः ?

(A) राज्यवर्धनः

(B) आनन्दवर्धनः

(C) कीर्तिवर्धनः

(D) गुणवर्धनः

65. अधस्तनवर्गयोः युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	समुद्रः	(*p*)	वर्धतेर्वा
(*b*)	वृत्रः	(*q*)	आदत्ते रसान्
(*c*)	आदित्यः	(*r*)	संमोदन्ते अस्मिन् भूतानि
(*d*)	उषाः	(*s*)	रात्रेः अपरकालः

(A) *aq* *bp* *cr* *ds*

(B) *ar* *bp* *cq* *ds*

(C) *ap* *bq* *cr* *ds*

(D) *as* *bp* *cq* *dr*

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

66. 'त्यजन्त्यसूञ्शर्म च मानिनो वरं त्यजन्ति न त्वेकमयाचितव्रतम् ।' कस्मिन् काव्ये इयं पङ्क्तिः ?

(A) रघुवंशे

(B) शिशुपालवधे

(C) नैषधीयचरिते

(D) किरातार्जुनीये

67. ब्राह्मीलिपिलेखाः कस्मिन् काले नोपलभ्यन्ते ?

(A) मौर्यकाले

(B) गुप्तकाले

(C) बुद्धकाले

(D) यादवकाले

68. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं पर्यायं विचिनुत –

(*a*) ब्राह्मीलिपिः भारतस्य प्राचीनतमा लिपिः वर्तते ।

(*b*) अशोकशिलालेखानां कालः गुप्तकालः वर्तते ।

(*c*) हाथीगुम्फाशिलालेखः खारवेले वर्तते ।

(*d*) स्कंदगुप्तस्य गिरनारप्रस्तरलेखः मौर्यकालीनः वर्तते ।

(A) सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्

(B) असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्

(C) सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्

(D) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्

69. ब्राह्मीलिप्यां कति अक्षराणि सन्ति ?

(A) विंशतिः

(B) द्वाविंशतिः

(C) एकोनविंशतिः

(D) त्रयस्त्रिंशत्

70. '1000 ख्रिस्ताब्द:' इत्यनेन सम: काल: क: ?

(A) 942 विक्रमसंवत्

(B) 1078 विक्रमसंवत्

(C) 978 शककाल:

(D) 852 शककाल:

71. भैषज्यवेद: इति कस्य नामान्तरम् ?

(A) आयुर्वेदस्य

(B) अथर्ववेदस्य

(C) ऋग्वेदस्य

(D) यजुर्वेदस्य

72. अर्थशास्त्रात् किं बलवत् ?

(A) न्यायशास्त्रम्

(B) वेदान्तशास्त्रम्

(C) मीमांसाशास्त्रम्

(D) धर्मशास्त्रम्

73. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत –

(*a*)	लेख्यम्	(*p*)	दिव्यम्
(*b*)	तुलाविधि:	(*q*)	साक्षिण:
(*c*)	त्र्यवरा:	(*r*)	पुत्रिकासुत:
(*d*)	औरससम:	(*s*)	साक्षिमत्

(A) *aq bs cp dr*

(B) *as bp cq dr*

(C) *ap br cq ds*

(D) *ar bq cs dp*

74. अधस्तनेषु क: वर्ण: स्पृष्ट: नास्ति ?

(A) कवर्ण:

(B) यवर्ण:

(C) जवर्ण:

(D) ङवर्ण:

75. वाकाटकसम्राज्ञी का ?

(A) नागनिका

(B) प्रभावतीगुप्ता

(C) राज्यश्री

(D) वासिष्ठी

www.prepp.in

ROUGH WORK

www.prepp.in

Prepp
Your Personal Exams Guide

Test Booklet No.
प्रश्नपत्रिका क्र.

M

Paper-III
SANSKRIT

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) ....

   (Name) ....

2. (Signature) ....

   (Name) ....

Seat No. [| | | | |]
(In figures as in Admit Card)

Seat No. ....
(In words)

OMR Sheet No. [| | | | |]
(To be filled by the Candidate)

FEB - 04313

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Number of Pages in this Booklet : **16** Number of Questions in this Booklet : **75**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **75** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.

   (A) (B) ● (D)

5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत **75** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी आवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

   (A) (B) ● (D)

5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**